

Onze Stichting Behoud Bouwkunst Bergen maakt zich grote zorgen over de wijze en het tempo van de actualisering van het monumentenbestand. De kern Bergen bevat slechts 114 objecten met een beschermde status maar het monumentenbestand is al jaren zwaar verouderd.

Ons dorp is erg in trek bij kopers van buiten Bergen, die geen affiniteit lijken te hebben met het bestaande. Eerst wordt heel veel geld betaald voor een kavel + opstal. Vaak wordt direct na aankoop een omgevingsvergunning verkregen voor sloop/ nieuwbouw. Ook bomen op het net aangekochte perceel worden rücksichtslos gekapt. Tot slot wordt rond de kavel een enorm hekwerk gebouwd. Deze ontwikkeling is zeker niet duurzaam en leidt vaak tot schaalvergroting en identiteitsverlies van ons dorp. Dit komt deels voort uit het ontbreken van een actuele update van het monumentenbestand. Schaalvergroting en onnodige bomenkap kan ons inziens worden voorkomen door het stellen van gerichte eisen aan de ontwikkeling bij sloop/nieuwbouw. In geval van bomenkap moet de boomkwaliteit het primaat krijgen boven de wensen van de aanvrager. Nieuwbouw moet veel meer locatie-gebonden zijn.

Twee jaar geleden is “DE HOOIBERG” aan het Van Reenenpark, gebouwd in de stijl van de Amsterdamse School, helaas gesloopt. Recent is zelfs een klassieke RENTENIERSWONING aan de Dorpsstraat gesloopt. Dit woningtype is bij uitstek kenmerkend voor de ontstaansgeschiedenis van Bergen.

Samen met uw gemeenteraad dringt onze stichting er al jaren op aan om het verouderde en te beperkte monumentenbestand integraal te vernieuwen. Dit werd al aangekondigd in de Kadernota 2020. Omdat dit maar niet van de grond kwam heeft onze stichting als handreiking medio 2021 het boekje “NAAR EEN NIEUW ERFGOEDBESTAND” uitgebracht. Helaas hebben we hierop nooit een reactie ontvangen. Medio 2021 heeft uw raad unaniem een PvdA-motie aangenomen, waarin pijnlijk wordt vastgesteld dat het college in tegenstelling tot de afspraken in het formatieakkoord ‘Nieuw Vertrouwen’ geen prioriteit heeft gegeven aan het updaten van het monumentenbestand.

Voorjaar 2022 nam het vorige college nog net het besluit om de aanpak update erfgoedbeleid te starten met de PILOTS voor het Van Reenenpark en het centrum van de kern Egmond aan Zee. Deze pilots zijn tot op heden nog niet gereed, maar wij hebben op het eerste concept ‘Pilot Van Reenenpark’ een kritische reactie geschreven. Onze stichting heeft geen invloed gehad op de voorlopige selectie van slechts 24 beeldbepalende panden. Geen enkel monument is geselecteerd! Ook aanwijzing van het gebied als Beschermde Dorpsgezicht is niet overwogen omdat dit geen onderdeel was van de opdracht.

Gezien de ervaringen met de pilot Van Reenenpark vrezen wij dat het college voor de gemakkelijkste weg kiest en dat die uitbreiding van de monumentenlijst zich uitsluitend zal beperken tot de aanwijzing van beeldbepalende panden.

Dit beschouwen wij als een volledig gemiste kans. Beeldbepalende panden hebben immers op de beschermingsladder de laagste status. Sloop ligt dan nog altijd op de loer.

De uitvoering van beide pilots heeft tot nu toe 2,5 jaar geduurd! In dit tempo en met de beperkte capaciteit zal het nog vele jaren duren eer de volledige update is uitgevoerd. Wij zijn daarom benieuwd naar de meerjarenplanning, begroting en benodigde extra capaciteitsinzet.

Tot slot

Onze stichting maakt zich grote zorgen over de wijze en het tempo waarop de actualisatie van het monumentenbestand zal plaatsvinden. Aanwijzing van uitsluitend beeldbepalende panden is véél te beperkt en een gemiste kans om het proces van verlies aan identiteit van ons mooie dorp te keren. Rond het jaar 2000 heeft de Provincie NH het Monumenten Inventarisatie project uitgevoerd, ook voor Bergen. Dit heeft geleid tot een lange lijst potentiële monumenten. Het is de hoogste tijd dat de gemeente integraal onderzoek uitvoert naar de aanwijzing van nieuwe monumenten, beschermd dorpsgezicht en beeldbepalende panden en deze lijst hierin meeneemt.

Namens bestuur Stichting Behoud Bouwkunst Bergen
Wouter Hubers, voorzitter
Hans Epskamp, secretaris